

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2740

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

FAMILY AND SOCIAL WELFARE

Paper—I

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :—Attempt FIVE questions in all. Q. No. 1 is compulsory. Each question carries 10 marks.

1. (a) Types of marriage 4
(b) Difference between Nuclear and Joint Family 3
(c) What is Family Planning ? 3
2. What are the functions of family in an individual's life ?
Write any five characteristics of a family. 10
3. Write in detail the family planning methods and the care
to be taken while using them. 10
4. What are the main features that separate Authoritarian
and Permissive Parenting Techniques ? 10
5. Define Socialization. What is the role of Family in
Socialization ? 10
6. How is social welfare distinguished from social work and
social reform ? Give examples. 10
7. What are the main features of ICDS ? Write down the
importance of this agency in the development of child
welfare. 10
8. Explain in brief the current laws related to women and
child welfare. 10

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2741

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

**INTRODUCTION TO FAMILY RESOURCE
MANAGEMENT**

Paper-II

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—60

Note :- Attempt **five** questions in all. Question No. **I** is compulsory. All questions carry equal marks.

I. Give answers in short :

- (a) Explain the difference between Needs and Wants.
- (b) What are human resources ?
- (c) Define decision making.
- (d) Enlist the steps of management process.
- (e) What are peak loads ?
- (f) Explain the concept of work simplification.

6×2=12

II. Define family resource management and discuss in detail its importance.

12

III. What are resources ? Discuss the characteristics of these resources.

12

- IV. What is decision making ? Explain the steps in the process of decision making. 12
- V. What do you understand by communication ? What is its role in the management process ? 12
- VI. "Time is an important resource. It should not be wasted or lost." Explain. 12
- VII. What are the reasons for fatigue in a home maker ? Discuss the different types of fatigue. 12
- VIII. Explain the general principles of work simplification. 12

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2742

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

ADVANCED FOOD & NUTRITION

Paper-III

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—60

Note :- Attempt **five** questions in all. Question No. **1** is compulsory. Each question carries (12) equal marks.

1. (i) What are fat soluble vitamins ?
(ii) What is importance of preservation ?
(iii) Write down functions of Folic acid in our body.
(iv) What do you mean by food hygiene ?
(v) Write down food sources and RDA of vitamin E and B3 for an adult man sedentary worker.
(vi) What is food adulteration ? 2×6=12
2. Write down food sources, functions, bioavailability and deficiency symptoms of iron. 12
3. Explain food sources and functions of Vitamin A and C. 6,6

4. Write short notes on :
 - (a) Importance of water in nutrition and
 - (b) Importance of food preservation. 6,6
5. What are the causes of food spoilage ? Explain any two household methods of food preservation. 6,6
6. Write short notes on :
 - (a) Toxic effects of food adulteration.
 - (b) Food standards. 6,6
7. Write short note on Cooking and Serving methods with respect to food hygiene. 6,6
8. Write down functions and deficiency symptoms of Vitamin D and iodine. 6,6

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2743

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

ELEMENTARY PHYSIOLOGY

Paper-IV

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

Note :- Attempt **five** questions in all. Question No. 1 is compulsory. Each question carries equal marks.

1. (i) What is meaning of Rh factor ? What is its importance? 2
- (ii) Name different layers of skin. 2
- (iii) Write a note on menstrual cycle. 3
- (iv) What is difference between arteries and veins? 3
2. Explain structure and functions of a nephron. 10
3. Explain structure and functions of Lungs 10
4. Describe functions of Female reproductive system. 10
5. Discuss the location and function of any two endocrine glands in body. 5,5
6. Draw a labeled diagram of structure of heart. Write its functions. 7,3

7. Explain the structure of Digestive system with the help of a diagram. Briefly explain process of digestion of carbohydrates. 7,3
8. Explain the structure of a cell. What are its functions ? 7,3

Paper-IV

[Maximum Marks—50]

[Time Allowed—3 Hours]

Note :— Attempt five questions in all. Question No. 1 is compulsory. Each question carries equal marks.

1. (i) What is meaning of R.R factor ? What is its importance? 2
- (ii) Name different layers of skin. 2
- (iii) Write a note on menstrual cycle. 3
- (iv) What is difference between arteries and veins? 3
2. Explain structure and functions of a nephron. 10
3. Explain structure and functions of Lungs. 10
4. Describe functions of Female reproductive system. 10
5. Discuss the location and function of any two endocrine glands in body. 2,2
6. Draw a labeled diagram of structure of heart. Write its functions. 7,3

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2744

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

APPLIED COMPUTER

Paper-V

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—60

Note :—Attempt **five** questions in all, **first** question is compulsory. Each question carries **12** marks.

1. (i) How many rows and columns are there in a worksheet?
(ii) How can you use In-Built mathematical functions in Excel?
(iii) What is the function of Save As command?
(iv) What is the extension of the saved workbook file?
(v) What is Primary Key? Give an example.
(vi) Define any two Search Engines. 6×2
2. Discuss the Advantages of MS-Excel. 12
3. (i) What types of information can be entered into a worksheet?
(ii) What are the various statistical functions used in the Worksheet? 2×6
4. Discuss the different data types and operators available in MS-Access. 12

5. (i) What you understand by the term relationship ? Write the procedure for building up a relationship between tables in MS-Access. 2×6
- (ii) Discuss the different components of MS-Access. 2×6
6. Explain about the search engines to search information on Internet. 12
7. (i) Explain about Multi-Media.
- (ii) What are the requirements for Internet connectivity? 2×6
8. Explain about :
 - (i) FAX
 - (ii) CD player. 2×6

26/5/18Mok

C-3 R-1

Exam. Code : 108202**Subject Code: 2745**

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester
COMMUNICATION SKILL IN ENGLISH

Paper—VI

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—35

Note :— All questions are compulsory. Each question carries
5 marks.

1. What do you understand by feedback ?
2. What are the psychological barriers to listening ?
3. Parents make the best teachers. Do you agree or disagree ? Give reasons for your answer.
4. Sanjeev is leaving for a holiday. His friend shows a concern to him; create a formal dialogue.
5. Vishal invites Ravi to accompany him to watch a cricket match; but Ravi expresses his inability to go. Create an informal dialogue.
6. Translate the following (do any **FIVE**) :—
job, live, higher, little, smile, travel.
7. Mark stress on the following words (do any **FIVE**) :—
letter, constantly, difficult, enjoy, television, trouble.

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2746

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

ਪੰਜਾਬੀ ਲਾਜ਼ਮੀ

Paper-VII (i)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

ਨੋਟ :- ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1. 'ਅੱਖਾਂ' ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

'ਕੰਪਿਊਟਰ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ' ਨਿਬੰਧ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਿਆਨ ਕਰੋ। 10

2. 'ਉਜਾੜ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।

ਜਾਂ

'ਦਲਦਲ' ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਬਿਆਨ ਕਰੋ। 10

3. ਸ਼ਬਦ-ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ।

ਜਾਂ

ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ-ਰਚਨਾ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸੰਕਲਪ ਅਤੇ ਸਿਧਾਂਤ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ। 10

4. ਹੇਠਾਂ ਲਿਖੇ ਪੈਰ੍ਹੇ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹੋ ਅਤੇ ਪੁੱਛੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਉ :

ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਨੇ ਕਦੇ ਖੇਚਲ, ਮਿਹਨਤ ਤੇ ਕਸ਼ਟ ਦਾ ਮੂੰਹ ਨਹੀਂ ਵੇਖਿਆ ਉਸ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਤੇ ਰੌਣਕ ਕਿਵੇਂ ਆ ਸਕਦੀ

ਹੈ ? ਜਿਸ ਦਰਖਤ ਨੂੰ ਨਾ ਫੁੱਲ ਹੈ, ਨਾ ਫਲ ਹੈ, ਨਾ ਉਸਦੀ ਠੰਡੀ ਛਾਂ ਹੈ, ਉਹ ਬਾਲਣ ਬਣਾ ਕੇ ਚੁਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮਨੁੱਖੀ ਸਰੀਰ ਕੰਮ ਲਈ ਬਣਿਆ ਹੈ। ਕੰਮ ਨਾ ਕਰਨਾ ਸਰੀਰ ਦੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਅਕਾਰਥ ਗੁਆਉਣਾ ਹੈ। ਕੰਮ ਹੀ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਅਰੋਗ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਲੋਕ ਹੱਥੀਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਭੱਜਦੇ ਹਨ, ਫੇਰ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਰੱਖਣ ਲਈ ਕਸਰਤ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਕਸਰਤ ਇੱਕ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਵਿਹਲੜਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਉਹ ਬਣਾਵਟੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਦਰੁਸਤ ਰੱਖਣ ਦਾ ਯਤਨ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਕੰਮ ਹੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗਾਂ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਹਿਲ-ਜੁਲ ਵਿੱਚ ਪਾ ਕੇ ਅਰੋਗ, ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਡੌਲ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।

(ੳ) ਕਿਹੜੇ ਸਰੀਰ ਵਿੱਚ ਬਰਕਤ ਤੇ ਰੌਣਕ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ?

(ਅ) ਸਰੀਰ ਦੇ ਗੁਣ ਨੂੰ ਅਕਾਰਥ ਕਿਵੇਂ ਗੁਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?

(ੲ) ਮੁਸ਼ੱਕਤ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਸਰੀਰ 'ਤੇ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ?

(ਸ) ਕਸਰਤ ਨੂੰ ਵਿਹਲੜਾਂ ਦਾ ਕੰਮ ਕਿਉਂ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ?

(ਹ) ਸਰੀਰ ਦੇ ਸਾਰੇ ਅੰਗ ਅਰੋਗ, ਸੁੰਦਰ ਤੇ ਸੁਡੌਲ ਕਿਵੇਂ ਰੱਖੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ? 5

5. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉੱਤੇ ਪੈਰਾ ਰਚਨਾ ਕਰੋ :

(ੳ) ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ

(ਅ) ਮੋਬਾਇਲ ਅਤੇ ਇੰਟਰਨੈੱਟ ਦੇ ਫਾਇਦੇ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ

(ੲ) ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਲਾਭ ਤੇ ਹਾਨੀਆਂ। 5

6. ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਖਾਣਾਂ ਅਤੇ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪੰਜ-ਪੰਜ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿਚ ਵਰਤ ਕੇ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ :

ਅਖਾਣ : ਉਲਟੀ ਵਾੜ ਖੇਤ ਨੂੰ ਖਾਏ, ਅੱਗਾ ਦੌੜ ਪਿੱਛਾ ਚੌੜ, ਇਕ ਚੁੱਪ ਸੌ ਸੁੱਖ, ਸੱਦੀ ਨਾ ਬੁਲਾਈ ਮੈਂ ਲਾੜੇ ਦੀ ਤਾਈ, ਕੁੱਛੜ ਕੁੜੀ ਤੇ ਸ਼ਹਿਰ ਢੰਡੋਰਾ, ਖੇਤੀ ਖਸਮਾਂ ਸੇਤੀ, ਘਰ ਦਾ ਭੇਤੀ ਲੰਕਾ ਢਾਏ, ਪੁੱਟਿਆ ਪਹਾੜ ਤੇ ਨਿਕਲਿਆ ਚੂਹਾ।

ਮੁਹਾਵਰੇ : ਉਖਲੀ ਵਿਚ ਸਿਰ ਦੇਣਾ, ਆਪਣੀ ਪੀੜ੍ਹੀ ਹੇਠ ਸੋਟਾ ਫੇਰਨਾ, ਸਿਰ ਤੇ ਚੜ੍ਹਨਾ, ਕਿਨਾਰਾ ਕਰਨਾ, ਗਲਾ ਭਰ ਆਉਣਾ, ਝੋਲੀ ਚੁੱਕਣਾ, ਈਦ ਦਾ ਚੰਦ ਹੋਣਾ, ਚੰਨ ਚਾੜ੍ਹਨਾ। $5+5=10$

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2747

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

MUDHLI PUNJABI

Paper—VII (ii)

Time Allowed—3 Hours]

[Maximum Marks—50

ਨੋਟ : ਸਾਰੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰਨੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹਨ।

1. ਸੰਯੁਕਤ ਸ਼ਬਦ-ਬਣਤਰ ਵਾਲੇ ਵਾਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਉ। 5
2. ਦੋਹਰੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਪੰਜ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਲਿਖੋ। 5
3. 'ਪਰ' ਅਗੇਤਰ ਲਾ ਕੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਸ਼ਬਦ ਬਣਾਉ। 5
4. ਪੜਨਾਵਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਪੰਜ ਵਾਕ ਬਣਾਉ। 5
5. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀਆਂ ਪੰਜ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ ਲਿਖੋ। 5
6. ਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਸਾਡੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕੀ ਮਹੱਤਵ ਹੈ ? 5
7. ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਮਾਤ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 5
8. ਕੋਈ ਪੰਜ ਬਿਆਨੀਆਂ ਵਾਕ ਲਿਖੋ। 5
9. ਸਮਾਨ ਯੋਜਕ ਅਤੇ ਅਧੀਨ ਯੋਜਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕੋਈ ਪੰਜ ਵਾਕ ਬਣਾਉ। 5
10. ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਕੋਈ ਪੰਜ ਵਾਕ ਲਿਖੋ। 5

Exam. Code : 108202

Subject Code : 2748

B.Sc. (Home Science) 2nd Semester

**DRUG ABUSE : PROBLEM, MANAGEMENT AND
PREVENTION
Paper-VIII**

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—50

SECTION—I

Note :—(1) All questions carry equal marks.

(2) Attempt any **THREE** of the following.

1. What are amphetamines ?
2. What are the ways of dealing with withdrawal effects of drugs ?
3. Differentiate between organic and synthetic drugs.
4. What is the function of sedatives ?
5. Why young children are more prone to drug addiction ?

3×5=15

SECTION—II

Note :—(1) All questions carry equal marks.

(2) Attempt any **TWO** of the following.

1. How school can be an important agency of prevention of drug abuse ?
2. Write a note on Alcoholics Anonymous.
3. Discuss the loopholes in NDPS Act.
4. 'Family can play a positive role in preventing relapse of drug abuse'. Comment.
5. Write an explanatory note on de-addiction management in India.

2×10=20

SECTION—III

1. Discuss drug-crime connection with special reference to India.

OR

2. Explain physiological and psychological effects of drug addiction.

15